

Araştırma Makalesi / Research Article

Ortaokul Öğrencilerinin “Cumhuriyet” Kavramına Yönelik İmajları

Presentations of The Conceptual “Rebuplic” of The Secondary School Students

Nail DEĞİRMENCİ¹ - Görkem AKGÜL² - Ahmet GÜÇ³

Makale Gönderme Tarihi	Revizyon Tarihi	Kabul Tarihi
27.02.2019	04.04.2019	07.05.2019

Önerilen Atıf / Suggested Citation:

Değirmenci, N., Akgül, G., Güç, A., 2019, Ortaokul Öğrencilerinin “Cumhuriyet” Kavramına Yönelik İmajları. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 196-204

Öz

Bu çalışmanın amacı ortaokul öğrencilerinin Cumhuriyet kavramına yönelik imajlarının tespit edilmesidir. Cumhuriyet kavramının sosyoekonomik ve kültürel düzeyler açısından birbirine yakın olan çocukların zihinlerinde canlandığı görselleri, bu görsellerin ne anlama geldiğini irdelemek amaçlanmıştır. Nitel araştırma modellerinden Fenomenolojik araştırma deseninde gerçekleştirilen araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılarak Uşak iline bağlı bir ilçede öğrenimine devam eden toplam 137 ortaokul öğrencisi araştırmanın çalışma grubunu oluşturmuştur. Araştırma verilerinin toplanması için öğrencilere birer A4 kâğıdı verilerek Cumhuriyet denilince zihinlerinde canlananları kâğıda resim olarak aktarmaları istenmiştir. Veri analiz aşamasında ise kâğıda aktarılanlar toplam 3 araştırmacı tarafından betimsel analiz yöntemi ile analiz edilerek kodlanmış ve kodlardan da kategorilere ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçlar; simgeler, değerler ve bağımsız olma kategorileri altında toplanmıştır. Frekansı en yüksek olan kodlar çıkarıldığında öğrencilerin zihninde Cumhuriyet denilince Türk Bayrağı'nın canlandığı saptanmıştır. Bununla birlikte Cumhuriyet denilince öğrencilerin zihninde canlanan imgelerin, Türkiye'nin simge ve değerleri ile paralellik gösterdiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet, İmaj, Fenomonoloji, Kavram, Betimlemek, Canlandırmak

Abstract

The aim of this study is to determine the images of secondary school students towards the concept of Republic. It is aimed to examine the visuals of the concept of Republic in the minds of children who are close to each other in terms of socioeconomic and cultural levels and what these images mean. The study group of 137 secondary school students who study in a district of Uşak province using the easily accessible sampling method in determining the study group of the research conducted in the phenomenological research pattern of qualitative research models, formed the study

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi. naildegirmenci1@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-7537-7345>

² Yüksek Lisans Öğrencisi, Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi. galatasaray_1993_64@windowslive.com, <https://orcid.org/0000-0002-1256-9662>

³ Yüksek Lisans Öğrencisi, Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Eğitimi. gucahmet18@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0003-0421-5618>

group of the research. In order to collect the research data, the students were asked to give an A4 sheet of paper and then they were asked to transfer the images that were revived in their minds to the paper. In the data analysis phase, the data transferred to the paper were analyzed and analyzed by 3 researchers by using descriptive analysis method and the codes were obtained from the codes. Results achieved; The icons are grouped under the categories of values and independence. When the codes with the highest frequency were removed, it was found out that the Turkish flag was reviving in the minds of the students. However, the mention of Republic of images revived in the minds of students, said that in line with Turkey's icons and values.

Key Words: Republic, Image, Phenomenographic, Concept, Delineate, Characterize

1.Giriş

Kavram, varlıkların ve olayların belirli özelliklerini içeren ve herkes tarafından aynı şekilde algılanan düşüncelerdir. Kavramların oluşturduğu varlık veya olaylar benzer nitelikler taşır. Örneğin; renk, bitki, hayvan birer kavramdır. Doğrudan öğretim modelinde kavram; bir nesne, olay, hareket ya da durum sınıfının bir ya da birkaç özelliğinin aynı olmasına bağlı olarak bir parçası olan nesne, olay, hareket ya da durumlardır (Tuncer, Altunay, 2004).

Günümüzde kavram öğretiminin önemli olduğu bir gerçektir. Bununla birlikte kavramların gerçek anlamlarını en net ve belirgin şekilde bilmek öğrencilerin doğru öğrenmelerini sağlayarak yeni öğrenecekleri bilgiler için hazırbulunuşluk sağlar. Günümüzde teknoloji sayesinde hızlanan hayatımızda bilgilerde çok çabuk bir şekilde değişip, gelişebilmektedir. Bu değişim ve gelişimi yakalamak için insanoğlunun kavram bilgisini her geçen gün artırması bilgi hazinesini her geçen gün yenilemesi gerekmektedir. Kavramları öğrencilere öğretirken bu değişimi ve gelişimi göz önünde bulundurmamız gerekmektedir.

Cumhuriyet, popüler düzeyde oldukça serbest kullanılan, kuramsal düzeyde ise fazla tartışılmayan bir kavramdır. Popüler düzeydeki anlamı, demokrasiyle iç içeyken kuramsal düzeydeki anlamı karmaşıktır. Cumhuriyetin felsefi olarak uzun bir tarihsel geleneğinin olması, uygulama açısından Antikçağ'dan günümüze birbirinden çok farklı coğrafyalarda, çok farklı örneklerinin olması, dahası, yalnızca felsefi ve siyasi bir kavram olmanın ötesinde ahlaki bir değere de sahip olması, bu karmaşıklığın ilk bakışta sayılabilen nedenleridir. (Kutlu, 2011).

Konu ile alakalı yapılan çalışmalara bakıldığında; Bal ve Gök (2011), 5. Sınıf öğrencilerinin Cumhuriyet, Saltanat ve liderlik konusundaki algılarının ve bu algıların sebeplerini fenomenografik ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanarak incelemiştir. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin kavramları tek başına algılamadıkları anlaşılmıştır. Özellikle cumhuriyet kavramını; Atatürk, Türkiye yönetim, millet, haklar, savaşlar, inkılap, simge ve özgürlük olarak algıladıkları sonucuna ulaşmışlardır. Ulusoy ve Erkuş (2015), Sosyal Bilgiler 4. Sınıf ders programları ve ders kitaplarında geçen Cumhuriyet, Vatan, savaş, Milli kültür gibi toplam 22

kavramı ve tarih konuları hakkında öğrencilerin algılarını ölçmek için verileri anket yolu ile toplamış, verilerin analizinde de betimsel analiz yöntemini kullanarak incelemiştir. Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin genel olarak kavramları öğrenme noktasında sorun yaşamadıkları sonucuna ulaşmışlardır.

Ortaya koymuş olduğumuz çalışma benzer araştırmalardan farklı olarak öncelikle ortaokul öğrencilerinin düzey olarak sadece bir kısmını değil, 4. 5. 6. 7. ve 8. Sınıflar olmak üzere tüm ortaokul düzeylerini kapsamaktadır. Ortaokula giden öğrencilerin Cumhuriyet denilince zihinlerinde ne canlandığı ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bununla birlikte Cumhuriyet algıları ortaya çıkarılırken öğrencilere doğrudan ya da dolaylı olarak herhangi bir yöneltici durumda bulunulmamış olması çalışmanın güvenilirliği açısından konu hakkında gerçekleştirilen diğer çalışmalardan ayrılmaktadır. Araştırmanın fenomenolojik yöntemlerle yapılması da algıyı ortaya çıkarma aşamasında önemli bir unsurdur. Araştırmanın sadece, ortaokul öğrencilerinin Cumhuriyet algılarını ölçmeye yönelik olması da benzer çalışmalardan ayrılan yönüdür.

Cumhuriyet kavramı ortaokul öğrencilerinin zihinlerinde nasıl bir karşılığı olduğu merak konusu olmaktadır. Bu kavramın çocuklarda uyandırdığı etkiyi öğrenmek için en etkili yöntemlerden biri olarak görülen görsellerden faydalanılmıştır.

2.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve analizi aşamalarından bahsedilecektir.

2.1.ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırma nitel yöntemlere uygun olarak fenomenolojik desende gerçekleştirilmiştir. Fenomenolojik araştırmalar, insanların içinde yaşadığı dünya ile alakalı olarak, ne anladıkları, ne algıladıkları ve tecrübelerinin neler olduğuyula ilgilenmektedir. Fenomenolojik araştırmalarda, kişilerin herhangi bir fenomen ile ilgili olarak doğru veya yanlış ne tür tanımlamalarda bulunduğuyla ilgilenilmez. Bunun yerine kişilerin fenomen ile ilgili ortaya koyduğu tanımlar kategorilere ayrılır. Ortaya konulan bu kategoriler kişinin ne düşündüğünü açıklar (Koballa, Graber, 2000: Akt; Çekmez, Yıldız, Bütüner, 2012, s. 81). Bu tanıma dayanarak eğitim ve öğretim alanında fenomenografik araştırma yöntemi kullanılarak, öğrencilerin fenomenler ve kavramlar üzerinde ne gibi algılara sahip oldukları tespit edilebilir (Neuman, 2014). Bu çalışmada da ortaokul öğrencilerinin Cumhuriyet kavramı hakkındaki imajları tespit edilmeye çalışılmıştır.

2.2.ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın çalışma grubunu; Uşak iline bağlı bir ilçedeki 3 devlet ortaokulunda 2017 - 2018 eğitim öğretim bahar yarıyılında öğrenimine devam eden 137 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde araştırmacıların ulaşılabilirliği dikkate alınarak kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği tercih edilmiştir. Kolay ulaşılabilir örneklem, tamamen mevcut olan, ulaşması hızlı ve basit olan öğelere ve kişilere dayanır (Baltacı, 2018). Bu kapsamda bahsedilen üç okulun 5. 6. 7. ve 8. sınıflarını oluşturan bütün öğrenciler çalışmaya dâhil edilmiştir.

Tablo 1: Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet sınıf düzeyi ve yaşlarına göre sayı ve yüzdesel olarak dağılımı.

Değişken	Kategori	F	%	F	%
Cinsiyet	Kız	82	59,9	137	100,0
	Erkek	55	40,1		
Sınıf Düzeyi	5.	27	19,7	137	100,0
	6.	54	39,4		
	7.	34	24,8		
	8.	22	16,1		
Yaş	10	4	2,9	137	100,0
	11	26	19,0		
	12	47	34,3		
	13	35	25,5		
	14	21	15,3		
	15	4	2,9		

Araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunu kızların oluşturduğu görülmektedir. Sınıf düzeyi açısından karşılaştırıldığında 6. Sınıf öğrencilerinin %39,4 ile araştırmada önemli çoğunluğu oluşturan kitle olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna karşın 8. Sınıf düzeyindeki öğrenciler %16,1 ile en az katılım gösteren sınıf düzeyini oluşturmuştur. Araştırmaya katılan öğrenciler yaş gruplarına göre karşılaştırıldıklarında en fazla katılım 47 öğrenci ile toplam grubun %34,3'ünü oluşturan 12 yaş grubuna ait öğrencilerdir. Bununla birlikte, yaş değişkeninde en az katılım; 10 ve 15 yaş gruplarının 4'er öğrenci ile araştırmaya dahil olması olarak belirlenmiştir. Bu iki yaş gruplarının katılım oranı %2,9 olarak belirlenmiştir.

2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmanın veri toplama aşamasında, çalışmanın yapıldığı her sınıfa araştırmanın amacı ve izlenen süreç hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Bununla birlikte her öğrenciye birer A4 kâğıdı dağıtılmış ve yazı tahtasına "Cumhuriyet" kavramı yazılmıştır. Öğrencilerin zihinlerinde canlanan

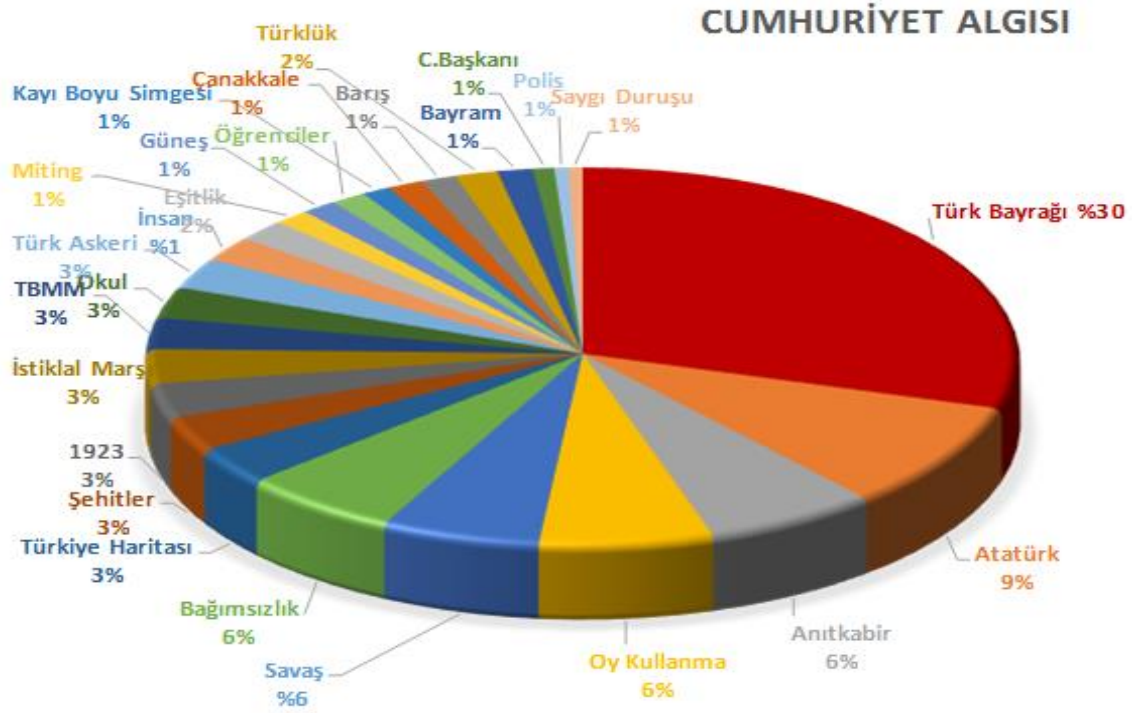
İmajın verilen kâğıtlara resmedilmesi istenmiştir. İmaj çalışmasının uygulandığı her sınıfa bir ders saati bu çalışma için ayrılmış ve öğrencilerin çizdikleri resimlerden anlaşılmayan noktalar çizen öğrenciye(lere) sorularak ne anlatmak istediği not alınmıştır. 137 öğrenciden toplanan resimlerin 7 tanesi öğrenciye sorulduğu halde net bir cevap alınamayarak kapsam dışı bırakılmıştır.

2.4.VERİLERİN ANALİZİ

Elde edilen verilerin analizi için Betimsel Analiz yöntemi kullanılmıştır. Betimsel analiz; farklı veri toplama yöntemleriyle elde edilen verilerin önceden belirlenmiş temalar çerçevesinde özetlenmesi ve bu bağlamda yorumlanmasını içeren bir nitel veri analizi türüdür. Bu analiz türünün temel amacı çeşitli veri toplama araçları vasıtasıyla elde edilen bulguların okuyucuya özetlenmiş ve araştırmacı tarafından yorumlanmış bir şekilde sunulmasıdır. (Yıldırım ve Şimşek 2013; 68)

3.BULGULAR

Ortaokul öğrencilerinin cumhuriyet kavramı hakkındaki zihinsel imajlarını yansıtan resimler toplam 3 araştırmacı tarafından analiz edilmiş ve her bir resim için ortak yorumlanan kodlar araştırmaya dâhil edilmiştir. Toplanan verilerin her biri 3 araştırmacı tarafından ayrı ayrı olarak kodlanmış ve yorumlanmıştır. Araştırmacılar tarafından benzer olarak yorumlanmış olan veriler bir araya toplanmış ve böylece kodlardan ortak kategorilere daha sonra da daha büyük kapsamlı temalara ulaşılmıştır.

Şema 1: Elde edilen kodların yüzdesel olarak pasta şema halinde gösterimi:

Ulaşılan kodlar yüzdesel olarak değerlendirildiğinde, öğrencilerin zihinlerindeki Cumhuriyet imajının ağırlıklı olarak Türk Bayrağı simgesi üzerinde yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Genel olarak bakıldığında; kodlar, tekrar etme sıklığı yüzdesi olarak benzer sayılabilecek düzeylerdeyken, Türk Bayrağı çoğu ortaokul öğrencisinin zihninde direkt olarak Cumhuriyet ile ilişkilendirildiği görülmüştür. Bu sebeple diğer kodlardan ayrılır. Bununla birlikte Atatürk, Anıtkabir, oy kullanma, savaş ve bağımsızlık kodları da diğer öne çıkan kodlardandır.

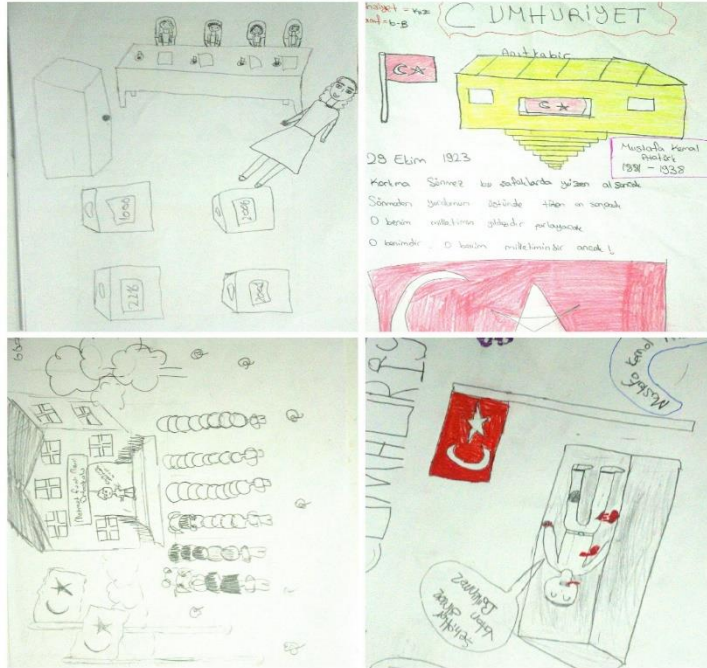
Tablo 2: Elde edilen kodların tekrar etme sıklığı

Kodlar	f	Kodlar	f
Türk Bayrağı	111	Türk Askeri	10
Atatürk	34	Halk	8
Anıtkabir	24	Eşitlik	7
Oy Kullanma	24	Türklük	6
Savaş	22	Çanakkale	5
Bağımsızlık (Çiçekler, gökyüzü)	22	Barış	5
Türkiye Haritası	12	Miting	5
İstiklal Marşı	11	Bayram Kutlaması (Cumhuriyet)	5
Şehitler	11	Güneş (Aydınlık)	5
1923	11	Öğrenciler	4
TBMM	10	Kayı Boyu Simgesi	4
Okul	10	Cumhurbaşkanı	3
Öğrenim Gördüğü	10		
Polis	2	Saygı Duruşunda	2
Boş Sayfa (Aydınlık)	--	Bulunma	

Araştırmaya katılan öğrencilerin 111'i (% 30) Türk bayrağı ile Cumhuriyeti ilişkilendirmişler, 34'ü (% 9) Atatürk ile, 24'ü (% 6) Anıtkabir ile yine 24'ü (%6) Oy kullanma ile, 22'si (%6) Savaş kavramı ile, 22'si (% 6) Cumhuriyet kavramı sorulduğunda gökyüzü ve çiçek resimleri çizmişlerdir. Ne anlama geldiği araştırmacılar tarafından sorulduğunda Cumhuriyet denilince akıllarına genellikle onlara göre bağımsızlığı çağrıştıran çiçek ve gökyüzü geldiği cevabı alınmıştır. 12'si (% 3) Türkiye haritasını Cumhuriyet kavramı ile ilişkilendirmiş, 11'i (% 3) İstiklal Marşı ile, 11'i (% 3) Şehitler ile, 11'i (%3) Cumhuriyetin kuruluş tarihi olan 1923 yılı ile, 10'u (%3) Türkiye Büyük Millet Meclisi ile, 10'u (% 3) Öğrenim gördüğü okul ile, 10'u (% 3) Türk askeri ile, 8'i (% 2) halk ile, 7'si (% 2) Eşitlik ile, 6'sı (% 2) Türklük ile, 5'i (% 2) Çanakkale; abide ve 57. Alay gibi simgeler ile temsil edilmiş, 5'i (% 2) barış ile, 5'i (% 2) miting resmi ile, 5'i (% 2) Cumhuriyet bayramı kutlaması ile, 5'i (%2) Güneş resmi ile ilişkilendirilmiştir. Güneşin çizen öğrencilere ne anlama geldiği sorulduğunda Cumhuriyetin aydınlığa benzediği güneşin de bunu simgelediğini belirtmişlerdir. 4'ü (% 1) öğrencileri cumhuriyet kavramı ile ilişkilendirmiş, 4'ü (% 1) Kayı boyu simgesi ile, 3'ü (% 1) cumhurbaşkanı ile, 2'si (% 1) saygı duruşunda bulunmayı Cumhuriyet kavramı ile ilişkilendirmiştir. 1 öğrenci boş bir sayfa vermiş, bunun ne anlama geldiği sorulduğunda, cumhuriyet denilince aklına aydınlığın geldiğini bunu da en iyi boş ve beyaz bir sayfa ile simgelebileceği cevabı alınmıştır.

Resim 1: Oy kullanma, tören, şehit, bayrak, istiklal marşı, Türk bayrağı ve Anıtkabir'in resmedildiği görseller

Çizim Örnekleri

4.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda, öğrencilerin Cumhuriyet kavramına ilişkin zihinsel imajları simgeler, değerler ve bağımsız olma kategorilerinde toplandığı görülmüştür. Buna göre simgeler kategorisini oluşturan kodlar; en çok Türk Bayrağı olmak üzere, Anıtkabir, Atatürk, TBMM, okul, asker, kayı boyu simgesi ve cumhurbaşkanı kodlarından oluşmaktadır. Değerler kategorisini oluşturan kodlar: Oy kullanma, İstiklal marşı, 1923 (Cumhuriyet'in kuruluş yılı), halk, eşitlik, Türklük, Çanakkale, barış ve bayram kodlarından oluşmaktadır. Bağımsız olma kategorisini oluşturan kodlar ise; savaş, barış, şehitler ve polis kodları üzerine yoğunlaştığı belirlenmiştir. Araştırma sonucunda ortaya çıkan bulgular neticesinde Cumhuriyet kavramı olarak zihinlerinde yer alan imajlar Türkiye'nin başlıca simge ve değerleri ile paralellik göstermektedir. Bu durumda öğrencilerin, Türk Bayrağına, Cumhuriyetin ve ülkenin kurucusu olarak gördükleri; Atatürk'e ve dolayısıyla Anıtkabir'e ve Cumhuriyeti bir demokratik yönetim biçimi olarak görmeleri sebebiyle oy kullanmayı, zihinlerinde Cumhuriyet ile ilişkilendirmiş oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin büyük çoğunluğunun Cumhuriyet ile Türk bayrağını ilişkilendirdikleri görülmektedir. Bağımsızlık için Türk milletinin verdiği savaşlar neticesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulması ve bunun eğitim sistemi içerisinde, toplumda ve aile içerisinde vurgulanmasının yanında duyulan minnet duygusunun böyle bir sonucun ortaya çıkmasına neden olduğu söylenebilir. Diğer yandan bir kurtarıcı ve önder olarak görülen Atatürk ve naaşının bulunduğu Anıtkabir de Cumhuriyetin kurucusu olarak görüldüğü için öğrencilerin zihninde Cumhuriyet kavramı ile ilişkilendirilmiştir. Bunların yanında ortaokul öğrencilerinin zihinlerindeki Cumhuriyet algısının, kelime anlamı olan yönetim şeklinden farklı olduğu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin cumhuriyet kavramını öğrencilere öğretirken, halkın kendi kendini yönetmesine vurguda bulunacak etkinlikler yapması gerekmektedir.

Bal ve Gök'ün yapmış olduğu araştırmada ulaştıkları sonuç öğrencilerin kavramları tek başına algılamadıkları sonucuna ulaşılmıştı. Bu noktada çalışmamız neticesinde de benzer bir yorumda bulunmak mümkündür. Cumhuriyet denilince zihinlerinde canlanan imgeyi kağıda aktardıklarında, sadece tek bir simge ve değeri resmetmemişler birden fazla unsura yer vermişlerdir.

Ulusoy ve Erkuş'un yapmış olduğu çalışma neticesinde ise; öğrencilerin kavramları öğrenme noktasında herhangi bir sorun yaşamadıklarını ortaya çıkarmışlardır. Bu noktada araştırmamız neticesinde ulaşılan sonuca bakıldığında, Ulusoy ve Erkuş ile paralel bir sonuca ulaşıldığını

söylemek mümkün değildir. Öğrencilerin çoğunun Cumhuriyeti kelime anlamından farklı bir şekilde algıladığı çalışmamız neticesinde anlaşılmıştır.

Kavramları tam olarak öğretebilmek için mümkün olduğunca çok yönüne vurgu yapılmalı ve anlamını tam sağlayacak kavram odak noktaya alınmalıdır. Örneğin, cumhuriyet kavramında odak kavram; yönetimdir. Öncelikli olarak yönetim kavramı verilmeli daha sonra örnekler ve ilişkili kavramlarla bağlantılar kurulmalıdır. Örneklemeler, kavramı tam anlatacak şekilde seçilmelidir. Öğrenci bir kavramı tam anlamadan iki ya da daha fazla kavram arasında ilişki kurulmamalıdır. Kavramlar arasında ilişki kurulurken kavram haritalarından ve kavram ağlarından yararlanılabilir. (Bal ve Gök, 2011, s.1194). Öğretmenler, ünite içinde geçen kavramlara öğrencinin dikkatini çekmeli ve bu kavramları öğretmek için başta kavram haritaları olmak üzere kavram öğretim tekniklerini derslerde kullanmalıdır. Birden fazla metodun kullanıldığı çoklu zekâ etkinlikleri, kavramlar arası ilişkinin bulunmasında etkili olabilir. (Bal ve Akış, 2010, s. 2069).

5.KAYNAKÇA

- Bal, M.S. ve Gök, S.(2011). *İlköğretim 5. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersindeki Cumhuriyet, Saltanat Ve Liderlik Kavramlarını Algılayışları*, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(3), 1183 -1198.
- Bal, M.S. ve Akış, A.(2010). Sosyal bilgiler dersi, “insanlar ve yönetim” ünitesinde karşılaşılan kavram yanlışları. *e-Journal of New World Sciences Academy*, 5(4), 2061-2072.
- Baltacı, A. (2018), *Nitel Araştırmalarda Örneklem Yöntemleri ve Örnek Hacmi Sorunsalı Üzerine Kavramsal Bir İnceleme*, Bitlis Eren Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 7(1), 213-274.
- Çekmez, E., Yıldız, C. ve Bütüner, Ö. S.(2012), *Fenomenografik Araştırma Yöntemi*, Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi, 6(2), 77-102.
- Kutlu, A. (2011) Cumhuriyet Kavramı ve Türkiye’deki Evrimi. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı, 182.
- Neuman, L.(2014), *Toplumsal Araştırma Yöntemleri 2*, Çeviren: Sedef Özge, Ankara: Yayınodası Yayıncılık
- Tuncer, T. ve Altunay B. (2006) *Doğrudan Öğretim Modelinde Kavram Öğretimi*, Ankara, Kök yayıncılık.
- Ulusoy, K. ve Erkuş, B.(2015) *Sosyal Bilgiler Dördüncü Sınıf Ders Programındaki Tarih Konuları ile İlgili Kavramlara İlişkin Öğrenci Algıları*, Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 147-158.
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2013). *Sosyal Bilgilerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara Seçkin Yayıncılık.